Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2015. gada 16. decembrī*

Ārpuslīgumiskā atbildība — Vietējais darbinieks, kas strādā Savienības delegācijā Ēģiptē — Līguma termiņa beigas — Delegācijas neiesniegts apliecinājums Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei par darbinieka dienesta izbeigšanu un viņa situācijas vēlāka neatrisināšana šajā ziņā — Noilgums — Nepārtraukti zaudējumi — Daļēja nepieņemamība — Labas pārvaldības princips — Saprātīgs termiņš — Pamattiesību hartas 41. pants — Pietiekami būtisks tiesību normas, ar kuru privātpersonām piešķir tiesības, pārkāpums — Noteikti zaudējumi — Cēloņsakarība

Lieta T-138/14

Randa Chart , ar dzīvesvietu *Woluwe-Saint-Lambert* (Beļģija), ko pārstāv *T. Bontinck* un *A. Guillerme*, *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), ko pārstāv *S. Marquardt* un *M. Silva*, pārstāvji,

atbildētājs,

par prasību atlīdzināt zaudējumus, kas esot nodarīti prasītājai sakarā ar to, ka Eiropas Savienības delegācija Kairā (Ēģipte) pēc viņas aiziešanas no amata neesot iesniegusi Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei apliecinājumu par dienesta izbeigšanu un vēlāk atrisinājusi situāciju šajā ziņā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*], tiesneši F. Deuss [*F. Dehousse*] un E. M. Kolinss [*A. M. Collins*] (referents),

sekretāre: S. Bukšeka Tomaca [*S. Bukšek Tomac*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2015. gada 2. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda: franču.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 1990. gada maijā prasītāja *Randa Chart*, kurai tobrīd bija Ēģiptes pilsonība, tika pieņemta darbā Eiropas Komisijas delegācijā Kairā (Ēģipte) (turpmāk tekstā – "delegācija") kā vietējā darbiniece, lai veiktu asistentes pienākumus. Uz viņu attiecās Ēģiptes sociālā nodrošinājuma režīms.

2 Vēlāk delegācija tika iekļauta Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) sastāvā.

3 2001. gada 8. oktobrī prasītāja, saņēmusi atvaļinājumu personisku iemeslu dēļ, sākot no 2000. gada 20. oktobra, iesniedza lūgumu atbrīvot viņu no amata pēc pašas vēlēšanās un pārcēlās uz Beļģiju, lai sāktu strādāt jaunā darbavietā.

4 Nenoteiktā datumā 2004. gadā prasītāja saņēma īpašumā dzīvokli Kairā, kuru tā bija iegādājusies jaunrealizējamā dzīvokļa projektā pēc skices 1998. gadā.

5 2005. gada 3. februārī prasītāja nosūtīja vienam no delegācijas bijušajiem kolēģiem šādu e-pastu:

"Pēc manas pašreizējās pieredzes Eiropā es domāju atgriezties mājās! Tāpēc es nesen biju uz vairākām darba intervijām ārvalstu sabiedrībās/iestādēs Ēģiptē un saņēmu darba piedāvājumu no ANO Attīstības programmas. Es esmu pārsteigta, ka nevaru atrast veidlapu par dienesta izbeigšanu, ko sagatavoja delegācija (pēdējais darba devējs).

Šim dokumentam bija jābūt manā failā, kas atrodas pie delegācijas. Vai Jūs, lūdzu, varētu man nosūtīt pa e-pastu [minētā dokumenta] ieskanētu "ātro" versiju un pēc tam oriģinālu uz manu adresi Briselē [..]."

6 Saskaņā ar paskaidrojumiem, kurus prasītāja sniedza procesuālajos rakstos un kurus nav apstrīdējis EĀDD, iepriekš 5. punktā norādītajā e-pastā minētā veidlapa ir apliecinājums ar nosaukumu "estemara 6", kuru septiņu dienu laikā pēc tam, kad ar darba ņēmēju ir izbeigts darba līgums, darba devējam ir pienākums sagatavot trīs eksemplāros, proti, oriģinālu nosūtot Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei, kopiju – darba ņēmējam un kopiju – darba devējam, un nosūtīt Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei. Šīs veidlapas nosūtīšana ir nepieciešama, lai varētu tikt slēgta sociālā nodrošinājuma lieta, kas saista minēto darba ņēmēju un darba devēju, lai varētu tikt atvērta jauna sociālā nodrošinājuma lieta ar jauno darba devēju un lai darba ņēmējs karjeras beigās varētu iegūt tiesības pensionēties.

7 2005. gada 1. aprīlī prasītāja saņēma e-pastu no Ēģiptes sabiedrības, kam tā bija pieteikusies darbā, kurā bija norādīts, ka "no viņas puses joprojām ir nepieciešams administratīvs dokuments, lai pabeigtu darbā pieņemšanas procesu". E-pasta autors uzsvēra, ka viņš cerēja, ka prasītāja varēs pēc iespējas ātrāk viņam nosūtīt šo dokumentu un parakstīt darba līgumu.

8 Ar 2005. gada 11. augusta e-pastu prasītāja atkārtoti lūdza delegācijai izsniegt veidlapu "estemara 6" uz tās vārda, jo tās 2005. gada 3. februāra e-pasts palika neatbildēts. Viņa tostarp norādīja, ka bija veiksmīgi izturējusi darba interviju Kairā un ka nevēlējās riskēt "pazaudēt" viņai izteikto piedāvājumu, kā tas bija gadījumā ar ANO Attīstības programmu, jo tā nevarēja iesniegt minēto veidlapu.

9 Ar 2005. gada 13. septembra vēstuli, kuru tai nosūtīja potenciālais darba devējs Ēģiptē, prasītāja tika informēta par to, ka delegācija patiesībā tā arī nebija nosūtījusi veidlapu "estemara 6" Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei, kas nozīmē, ka no pēdējās minētās skatpunkta, prasītāja joprojām bija nodarbināta delegācijā. Šis darba devējs precizēja, ka, ja šī veidlapa tam netiks iesniegta nedēļas laikā, tas būs spiests atcelt darba piedāvājumu prasītājai.

10 2006. gada 10. janvārī vēl viena Ēģiptes sabiedrība izteica prasītājai darba piedāvājumu, precizējot, ka viņa varēs uzsākt strādāt, tiklīdz tiks pabeigts darbā pieņemšanas process.

11 Prasītāja atkārtoti lūdza delegācijai uz viņas vārda nosūtīt veidlapu "estemara 6" 2006. gada 14. martā un 12. septembrī.

12 2007. gada 6. martā cita Ēģiptes sabiedrība nosūtīja prasītājai vēstuli, informējot viņu par to, ka vēlējās tai piedāvāt ģenerāldirektora personālā asistenta darbavietu, bet nevarēja to izdarīt, jo uz tās vārda nebija pieejama veidlapa "estemara 6".

13 Prasītāja atkārtoti lūdza delegācijai uz viņas vārda nosūtīt veidlapu "estemara 6" 2007. gada 7. martā un 3. decembrī, kā arī 2008. gada 20. februārī.

14 2008. gada augustā prasītāja ieguva Beļģijas pilsonību.

15 2009. gada 5. februārī prasītāja nosūtīja delegācijai e-pastu, kurā norādīja, ka 2007. gadā viņa nolēma "izbeigt sociālo apdrošināšanu Ēģiptē" un ka šajā ziņā viņa uzzināja no Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādes, ka viņas sociālā nodrošinājuma lieta joprojām bija atvērta, jo delegācija nebija tai nosūtījusi veidlapu "estemara 6". Prasītāja arī norādīja, ka 2007. gada novembrī viņa sazinājās ar delegāciju, kura tai apstiprināja, ka šī veidlapa netika iekļauta viņas personas lietā. Visbeidzot prasītāja atkārtoti aicināja delegāciju veikt nepieciešamos pasākumus, lai tiktu slēgta viņas sociālā nodrošinājuma lieta.

16 Tajā pašā dienā delegācija atbildēja prasītājai, ka tā darīs visu iespējamo, lai atrisinātu problēmu, bet ka tai ir vajadzīgs nedaudz laika.

17 Ar 2009. gada 21. marta e-pastu prasītāja lūdza delegāciju to informēt par situācijas attīstību. Nesaņemot uz šo e-pastu nekādu atbildi, prasītāja 2009. gada 20. aprīlī atkārtoti nosūtīja delegācijai e-pastu.

18 Ar 2009. gada 23. aprīļa e-pastu delegācija norādīja prasītājai, ka tā joprojām strādā, lai rastu risinājumu prasītājas problēmai, un ka tā atkārtoti sazināsies ar prasītāju, līdzko būs vairāk informācijas.

19 2009. gada 30. septembrī, nesaņemot jaunumus no delegācijas, prasītāja atkārtoti lūdza delegācijai viņu informēt par situācijas attīstību. Prasītāja atkārtoja šo lūgumu ar 2009. gada 27. oktobra e-pastu, kurš arī palika neatbildēts.

20 2010. gada 15. februārī prasītāja nosūtīja vēstuli Komisijas Ārējo sakaru ģenerāldirektorāta (turpmāk tekstā – "*DG Relex*") Vietējo darbinieku struktūrvienības K5 vadītājam, kurā atgādināja savā 2009. gada 5. februāra e-pastā izklāstītos faktus (skat. iepriekš 15. punktu) un norādīja uz tās turpmāko dažādo e-pastu apmaiņu ar delegāciju, sūdzoties par delegācijas bezdarbību, kā arī pārskatāmības un komunikācijas trūkumu.

21 Ar 2010. gada 4. marta vēstuli struktūrvienības K5 vadītājs norādīja prasītājai, ka viņam bija žēl, ka delegācija neatbildēja uz viņas lūgumiem un ka viņam būs nepieciešams zināms laiks, lai no delegācijas iegūtu atbilstošo informāciju.

22 Ar 2010. gada 18. marta vēstuli delegācija lūdza par imigrāciju un pasēm atbildīgajai Ēģiptes iestādei izsniegt uz prasītājas vārda "movement certificate" (pārvietošanās sertifikātu), kas apliecina, ka prasītāja ir atstājusi Ēģiptes teritoriju 2001. gadā, un ir adresēts Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei.

23 Ar 2010. gada 25. marta vēstuli minētās iestādes atbildēja delegācijai, ka šis dokuments var tikt izsniegts vienīgi tiesu iestādēm vai attiecīgajai personai un pēdējā gadījumā – vienīgi pēc šīs ieinteresētās personas lūguma.

24 Ar 2010. gada 26. marta e-pastu Vietējo darbinieku struktūrvienības K5 ierēdnis tostarp norādīja prasītājai, ka pēc sazināšanās ar delegāciju izrādījās, ka "movement certificate", kas apliecina, ka prasītāja atstāja Ēģiptes teritoriju 2001. gadā, bija jāizsniedz par imigrāciju un pasēm atbildīgajām Ēģiptes iestādēm un ka delegācija jau bija veikusi visus nepieciešamos pasākumus šajā ziņā.

25 2010. gada maijā prasītājas vīrs Kairā satika delegācijas vadītāju, kurš paskaidroja, ka, lai varētu slēgt viņa sievas sociālā nodrošinājuma lietu, sievai ir jālūdz par imigrāciju un pasēm atbildīgajām Ēģiptes iestādēm izsniegt "movement certificate".

26 Ar 2010. gada 14. jūnija e-pastu prasītāja informēja delegāciju, ka jurists, kā arī "administratīvais konsultants" viņai ieteica nelūgt izsniegt "movement certificate". Prasītāja norādīja, ka piekrita minētajiem ieteikumiem, saskaņā ar kuriem delegācija bija tā, kurai bija jāatrod risinājums problēmai, un saskaņā ar kuriem šāds lūgums prasītājai varētu radīt lielu kaitējumu, jo šāda veida dokumentu lūdz izsniegt arī personas, kuras tiek turētas aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, lai tostarp pierādītu savu alibi.

27 2010. gada 13. oktobrī prasītāja nosūtīja e-pastu delegācijai, lai uzzinātu par pasākumiem, kādus pēdējā minētā veikusi, lai tiktu slēgta tās sociālā nodrošinājuma lieta. Šajā e-pastā viņa atkārtoja, ka uzskatīja delegācijas piedāvāto risinājumu, proti, iegūt "movement certificate", par nepiemērotu un nepieņemamu. Prasītāja aicināja delegāciju sniegt tai "skaidru un konkrētu" atbildi līdz 2010. gada novembra vidum.

28 2010. gada 17. oktobrī pēc tikšanās starp delegācijas pārstāvi un Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādes atbildīgo amatpersonu šī iestāde pati lūdza par imigrāciju un pasēm atbildīgajām Ēģiptes iestādēm tai izsniegt "movement certificate" attiecībā uz prasītāju. Nekādi pasākumi attiecībā uz šo lūgumu netika veikti.

29 2011. gada 8. martā prasītājas jurists Ēģiptē nosūtīja delegācijas vadītājam e-pastu, kurā tostarp lūdza mēneša laikā iesniegt finanšu priekšlikumu, lai savstarpēji atrisinātu strīdu par viņa klientes sociālā nodrošinājuma lietu.

30 Ar 2011. gada 7. aprīļa vēstuli delegācijas vadītājs norādīja prasītājas juristam Ēģiptē, ka lieta joprojām tiek izvērtēta un ka atbilde uz viņa lūgumu tiks sniegta līdz 2011. gada 18. aprīlim.

31 2011. gada 17. maijā prasītājas jurists Ēģiptē atkal uzrakstīja delegācijas vadītājam, sūdzoties par atbildes nesaņemšanu uz viņa lūgumu un pieprasot delegācijai sniegt atbildi līdz 2011. gada 3. jūnijam.

32 Ar 2011. gada 19. maija vēstuli delegācijas vadītājs norādīja prasītājas juristam Ēģiptē, ka delegācija nevar pieņemt atbildei noteikto termiņu un ka lieta joprojām tiek izvērtēta.

33 2011. gada 13. jūnijā prasītāja iesniedza sūdzību Eiropas ombudam, kas bija vērsta pret EĀDD, kurā prasītāja apstrīdēja veidu, kādā delegācija risināja problēmu saistībā ar viņas sociālā nodrošinājuma lietu Ēģiptē.

34 2011. gada novembrī prasīja nosūtīja Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei veidlapu "estemara 6", kuru delegācija beidzot piekrita viņai atsūtīt 2011. gada oktobrī. Tomēr iestāde šo veidlapu noraidīja, jo tā bija ar atpakaļejošu datumu, proti, datēta ar 2001. gada oktobri.

35 2013. gada 8. martā ombuds pieņēma lēmumu attiecībā uz prasītājas iesniegto sūdzību. Viņš uzskatīja, ka delegācija bija atbildīga par nespēju prasītajā termiņā iesniegt veidlapu "estemara 6" un ka ikviens kaitējums, kas tika nodarīts prasītājai līdz 2010. gada maijam un ir saistīts ar viņas situācijas sociālā nodrošinājuma jomā prettiesiskumu, bija šīs neiesniegšanas, kā arī delegācijas ilgstošās nespējas

atrisināt šo situāciju pēc 2001. gada sekas. Turpretim ombuds uzskatīja, ka par ikvienu kaitējumu, kas tika nodarīts prasītājai pēc 2010. gada maija, atbildību ir jāuzņemas tikai un vienīgi prasītājai, ņemot vērā viņas atteikšanos lūgt kompetentajām Ēģiptes iestādēm izsniegt "movement certificate".

36 Tāpat no šī lēmuma izriet, ka ombuds ir iesniedzis EĀDD priekšlikumu par mierizlīgumu, kas tostarp ietver apņemšanos veikt nepieciešamos pasākumus, lai slēgtu prasītājas sociālā nodrošinājuma lietu, tiklīdz viņa tam būs iesniegusi "movement certificate", sociālā nodrošinājuma maksājuma pārskaitīšanu, pārskaitot ikvienu summu, kādu prasītājai vēl ir atlicis pārskaitīt, tai skaitā jebkādu naudas sodu, kāds viņai var tikt piemērots, un ikvienas prasības par kaitējuma, kāds tai esot ticis nodarīts līdz 2010. gada maijam, atlīdzināšanu rūpīgu izvērtēšanu.

37 Konstatējis, ka EĀDD ir apņēmies ievērot pirmos divus mierizlīguma priekšlikuma punktus, ombuds izbeidza lietu saistībā ar šiem sūdzību aspektiem. Runājot par apgalvoto kaitējumu, kāds esot nodarīts prasītājai līdz 2010. gada maijam, ombuds norādīja, ka prasītāja nav iesniegusi nekādus pierādījumus par tā esamību, un tāpēc izbeidza lietu saistībā ar šo sūdzības aspektu, uzskatot, ka nekāda papildu izmeklēšana šajā ziņā nav nepieciešama.

38 Ar 2013. gada 10. jūlija e-pastu prasītājas vīrs, norādot, ka prasītāja nesen saņēma "movement certificate", lūdza EĀDD organizēt sanāksmi, lai būtu iespējams "galīgi izbeigt lietu". 2013. gada 16. jūlijā, atbildot uz šo e-pastu, EĀDD aicināja prasītāju iesniegt šo sertifikātu delegācijai. Ar tās pašas dienas e-pastu prasītājas vīrs informēja EĀDD, ka prasītāja iesniegs "movement certificate" tikai tad, ja tiks organizēta sanāksme, kuras laikā tiks atrisināts arī jautājums par prasītājai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu. Ar 2013. gada 17. septembra e-pastu EĀDD tostarp prasītājai norādīja, ka 2013. gada 8. marta lēmumā ombuds uzsvēra, ka prasītāja nebija iesniegusi pierādījumus par apgalvoto kaitējumu, un izbeidza lietu saistībā ar šo sūdzības aspektu. EĀDD piebilda, ka prasītājai bija tiesības iesniegt šādus pierādījumus, ja viņa vēlējās.

39 Ar 2013. gada 30. oktobra vēstuli prasītāja nosūtīja EĀDD lūgumu atlīdzināt materiālo un morālo kaitējumu, kāds tai esot nodarīts sakarā ar apgalvoto prettiesisko delegācijas rīcību kopš 2001. gada oktobra un kura kopējā summa esot EUR 452 339,18. Šajā vēstulē viņa tostarp precizēja, ka ir gatava iesniegt EĀDD "movement certificate", "ja [delegācija] atzīs kļūdas, kas tika pieļautas laikposmā starp 2001. gadu un šodienu, uzņemoties Savienības ārpuslīgumisko atbildību [..], un atlīdzinās no minētā izrietošo kaitējumu".

40 Ar 2014. gada 8. janvāra vēstuli EĀDD noraidīja šo lūgumu, norādot, ka tam bija iestājies noilgums, jo prasītāja esot zinājusi par atbildību izraisošo faktu, sākot no 2005. gada 13. septembra (skat. iepriekš 9. punktu).

41 Atbildot uz šo jautājumu tiesas sēdē, EĀDD norādīja, ka minētajā datumā prasītājas sociālā nodrošinājuma lieta Ēģiptē neapšaubāmi vēl bija atvērta.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

42 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 27. februārī, prasītāja cēla šo prasību.

43 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (sestā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa aicināja lietas dalībniekus atbildēt uz dažiem rakstveida jautājumiem, ko tie izdarīja noteiktajā termiņā.

44 2015. gada 2. jūlija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz tās uzdotajiem jautājumiem.

45 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atzīt EĀDD ārpuslīgumisko atbildību;

— primāri piespriest EĀDD atlīdzināt nodarīto kaitējumu EUR 509 283,88 apmērā, ievērojot palielinājumu tiesvedības laikā;

— pakārtoti piespriest EĀDD atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts, sākot no 2008. gada 30. oktobra, un kura apmērs ir EUR 380 063,81, ievērojot palielinājumu tiesvedības laikā;

— piespriest EĀDD atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

46 EĀDD prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— primāri noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— pakārtoti noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

47 Turklāt prasītāja lūdz Vispārējai tiesai piespriest EĀDD tiesvedības organizatorisko pasākumu ietvaros iesniegt dokumentus, kas apliecina darbības, kādas veica delegācija un EĀDD, lai atrisinātu šo strīdu.

Juridiskais pamatojums

Sākotnējie apsvērumi

48 Saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu ārpuslīgumiskās atbildības jomā Savienība saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko, pildot savus pienākumus, radījušas tās iestādes vai to darbinieki.

49 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskā atbildība par tās iestāžu nelikumīgu rīcību ir pakļauta vairākiem kumulatīviem nosacījumiem, proti, Savienības iestādēm pārmestajai rīcībai jābūt nelikumīgai, zaudējumiem ir patiesi jāpastāv un ir jāpastāv cēloņsakarībai starp attiecīgo rīcību un norādītajiem zaudējumiem (spriedumi, 1982. gada 29. septembris, *Oleifici Mediterranei*/EEK, 26/81, Krājums, EU:C:1982:318, 16. punkts, un 2005. gada 14. decembris, *Beamglow*/Parlaments u.c., T-383/00, Krājums, EU:T:2005:453, 95. punkts).

50 Šie trīs nosacījumi ir kumulatīvi. Tādējādi ar to, ja nav izpildīts viens no tiem, ir pietiekami, lai noraidītu prasību par zaudējumu atlīdzību (šajā ziņā skat. spriedumus, 1994. gada 15. septembris, *KYDEP*/Padome un Komisija, C-146/91, Krājums, EU:C:1994:329, 81. punkts, un 2002. gada 20. februāris, *Förde-Reederei*/Padome un Komisija, T-170/00, Krājums, EU:T:2002:34, 37. punkts).

51 Jautājumā par nosacījumu, kas attiecas uz attiecīgajai Savienības iestādei pārmesto prettiesisko rīcību, judikatūrā ir paredzēts, ka ir jābūt pierādītam pietiekami būtiskam tādas tiesību normas pārkāpumam, kurā piešķirtas tiesības privātpersonām (spriedums, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil* /Komisija, C-352/98 P, Krājums, EU:C:2000:361, 42. punkts). Izšķirošais kritērijs, kas ļauj uzskatīt, ka pārkāpums ir pietiekami būtisks, ir tas, ka attiecīgā Savienības iestāde acīmredzami un būtiski neievēro savas rīcības brīvības robežas. Ja šai iestādei ir tikai visnotaļ ierobežota rīcības brīvība vai pat tās nav vispār, tad vienkāršs Savienības tiesību pārkāpums var būt pietiekams, lai konstatētu, ka pastāv pietiekami būtisks pārkāpums (spriedumi, 2002. gada 10. decembris, Komisija/*Camar* un *Tico*,

C-312/00 P, Krājums, EU:C:2002:736, 54. punkts, un 2001. gada 12. jūlijs, *Comafrica* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 un T-225/99, Krājums, EU:T:2001:184, 134. punkts).

52 Attiecībā uz nosacījumu par zaudējumu esamību Savienības atbildība iestājas tikai tad, ja prasītājs faktiski ir cietis reālus un droši zināmus zaudējumus (spriedums, 1996. gada 16. janvāris, *Candiotte* /Padome, T-108/94, Krājums, EU:T:1996:5, 54. punkts). Prasītājai ir jāiesniedz pārliecinoši pierādījumi gan par šo zaudējumu esamību, gan apjomu (skat. spriedumu, 1997. gada 16. septembris, *Blackspur DIY* u.c./Padome un Komisija, C-362/95 P, Krājums, EU:C:1997:401, 31. punkts un tajā minētā judikatūra). Nosacījums par noteiktu zaudējumu esamību ir izpildīts tad, ja zaudējumi ir nenovēršami un pietiekami pārliecinoši paredzami, pat ja tos vēl nav iespējams precīzi novērtēt (spriedums, 1987. gada 14. janvāris, *Zuckerfabrik Bedburg* u.c./Padome un Komisija, 281/84, Krājums, EU:C:1987:3, 14. punkts, un rīkojums, 2005. gada 14. decembris *Arizona Chemical* u.c./Komisija, T-369/03, Krājums, EU:T:2005:458, 106. punkts).

53 Attiecībā uz nosacījumu par cēloņsakarības pastāvēšanu starp prettiesisko rīcību un apgalvoto kaitējumu, minētajam kaitējumam pietiekami tieši ir jāizriet no pārmestās rīcības, pēdējai minētajai esot par galveno iemeslu kaitējumam, jo nav pienākuma atlīdzināt visas zaudējumus radošās sekas, pat attālinātas, kādas radušās prettiesiskās situācijas rezultātā (spriedums, 1979. gada 4. oktobris, *Dumortier* u.c./Padome, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 un 45/79, Krājums, EU:C:1979:223, 21. punkts; skat. arī spriedumu, 2006. gada 10. maijs, *Galileo International Technology* u.c./Komisija, T-279/03, Krājums, EU:T:2006:121, 130. punkts un tajā minētā judikatūra). Prasītājai ir jāsniedz pierādījumi, ka starp pārmesto rīcību un norādītajiem zaudējumiem pastāv cēloņsakarība (skat. spriedumu, 1998. gada 30. septembris, *Coldiretti* u.c./Padome un Komisija, T-149/96, Krājums, EU:T:1998:228, 101. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 Turklāt Eiropas Savienības Tiesas statūtu 46. panta pirmajā daļā, kas piemērojama tiesvedībā Vispārējā tiesā saskaņā ar minēto statūtu 53. panta pirmo daļu, ir noteikts:

"Tādas lietas pret Savienību, kuras izriet no ārpuslīgumiskām saistībām, nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Savienības iestādei. Pēdējā gadījumā lieta jāierosina divos mēnešos, kā tas paredzēts [LESD] 263. pantā; vajadzības gadījumā piemēro [LESD] 265. panta otro daļu."

55 Noilguma mērķis ir saskaņot cietušā tiesību aizsardzības principu un tiesiskās drošības principu. Tādējādi noilguma termiņš ir ticis noteikts, galvenokārt ņemot vērā laiku, kas it kā cietušajai pusei nepieciešams, lai iegūtu piemērotu informāciju iespējamās prasības celšanai un pārbaudītu faktus, uz kuriem varētu atsaukties šādas prasības pamatošanai (skat. rīkojumu, 2005. gada 14. septembris, *Ehcon* /Komisija, T-140/04, Krājums, EU:T:2005:321, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Noilguma termiņš sākas tad, kad ir izpildīti visi nosacījumi, kādiem ir pakārtots atlīdzināšanas pienākums, un it īpaši tad, kad ir konkretizējušies atlīdzināmie zaudējumi (spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, Komisija/*Cantina sociale di Dolianova* u.c., C-51/05 P, Krājums, EU:C:2008:409, 54. punkts). Runājot konkrētāk par strīdiem, kas izriet no individuāliem aktiem, noilguma termiņš sākas tad, kad šie akti rada zaudējumus nesošas sekas personām, kurām tie ir adresēti (spriedums,2007. gada 19. aprīlis, *Holcim* (Vācija)/Komisija, C-282/05 P, Krājums, EU:C:2007:226, 29. un 30. punkts, un rīkojums, 2009. gada 1. aprīlis, *Perry*/Komisija, T-280/08, EU:T:2009:98, 36. punkts).

57 Ja zaudējumus izraisošais fakts varēja kļūt zināms cietušajam tikai novēloti, tad noilguma termiņš nevar sākties attiecībā uz cietušo, pirms viņam ir radusies iespēja uzzināt par šo faktu (skat. spriedumu, 2006. gada 13. decembris, *É.R.* u.c./Padome un Komisija, T-138/03, Krājums, EU:T:2006:390, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Nepārtrauktu zaudējumu gadījumā Tiesas statūtu 46. pantā paredzētais noilgums atkarībā no datuma, kurā veikta darbība, kas to pārtrauc, attiecas uz laiku, kas ir senāks par pieciem gadiem pirms šī datuma, neskarot iespējamās tiesības, kas radušās vēlākā laikā (rīkojumi, 2005. gada 14. decembris, *Arizona Chemical* u.c./Komisija, T-369/03, Krājums, EU:T:2005:458, 116. punkts, un 2008. gada 10. aprīlis, *2K-Teint* u.c./Komisija un EIB, T-336/06, EU:T:2008:104, 106. punkts).

Par pieņemamību

59 Oficiāli neizvirzot iebildi par nepieņemamību saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 114. pantu, EĀDD apgalvo, ka šī prasība ir nepieņemama, jo tā ir novēlota saskaņā ar Tiesas statūtu 46. pantu. EĀDD apgalvo, ka prasītāja varēja uzzināt par apgalvoto kaitējumu izraisošo faktu "agrākais no 2005. gada 1. aprīļa un vēlākais līdz 2007. gada 6. martam", proti, vairāk nekā piecus gadus pirms iepriekšējas prasības par atlīdzību celšanas 2013. gada 30. oktobrī. Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, EĀDD norādīja, ka, pēc tā uzskata, trīs kumulatīvie nosacījumi, kas katrā ziņā ļauj prasītājai prasīt apgalvotā kaitējuma atlīdzību, tika izpildīti vēlākais 2008. gada februārī.

60 EĀDD uzskata, ka prasītāja nevar atsaukties uz argumentu par to, ka apgalvotā prettiesiskā rīcība ir saglabājusies līdz pat šai dienai, radot tai nepārtrauktus zaudējumus, kas ik dienu tiek atkārtoti. Tā uzsver, ka saskaņā ar judikatūru nosacījumus, kuriem ir pakļauts LESD 340. panta otrajā daļā noteiktais pienākums atlīdzināt zaudējumus, un attiecīgi noteikumus par noilgumu, kas nosaka prasības par minēto zaudējumu atlīdzību, var pamatot tikai un vienīgi ar objektīviem kritērijiem. Tomēr prasītājas argumentācija ir balstīta uz tās "subjektīvo uztveri", saskaņā ar kuru visi notikumi, kas ir saistīti ar tās profesionālo un privāto dzīvi un ir notikuši pēc 2001. gada, ir delegācijas sākotnējās bezdarbības, nenosūtot veidlapu "estemara 6" uz tās vārda, sekas. EĀDD secina, ka noilguma termiņš sākās brīdī, kad "prasītājas lietas neslēgšana sociālā nodrošinājuma iestādē faktiski un objektīvi radīja kaitējumu, traucējot viņai [..] pieņemt potenciālo darba devēju piedāvājumus".

61 Prasītāja noraida EĀDD izvirzīto pamatu par nepieņemamību.

62 Primāri prasītāja apgalvo, ka apgalvotā delegācijas prettiesiskā rīcība nebeidza pastāvēt kopš 2001. gada oktobra, radot viņai nepārtrauktus un pieaugošus zaudējumus kopš šī datuma. Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja zaudējumiem ir nepārtraukts raksturs, tad noilguma termiņš sākas tikai minēto zaudējumu "pilnīgas konkretizēšanās" datumā. Tāpēc attiecībā uz prasītāju nevarot piemērot nekādu noilguma termiņu.

63 Pakārtoti prasītāja, atkārtojot, ka apgalvotajiem zaudējumiem ir nepārtraukts raksturs, un norādot, ka 2013. gada 30. oktobrī viņa nosūtīja EĀDD iepriekšēju prasību par atlīdzību, kas bija uzskatāma par aktu, kurš pārtrauc noilgumu, apgalvo, ka šai prasībai nevar būt noilgums, runājot par zaudējumiem, kas radušies pēc 2008. gada 30. oktobra.

64 Prasītāja galvenokārt pārmet delegācijai un EĀDD, pirmkārt, veidlapas "estemara 6" nenosūtīšanu septiņās dienās pēc demisijas 2001. gada oktobrī un, otrkārt, vēlāku atturēšanos noregulēt prasītājas situāciju saistībā ar Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādi, kā arī neatbildēšanu uz tās lūgumiem. Šajā kontekstā prasītāja atsaucas uz, pirmkārt, labas pārvaldības principa, otrkārt, uz saprātīga termiņa principa un, treškārt, uz piemērojamo Ēģiptes tiesību pārkāpumu.

65 Prasītāja arī pārmet, ka delegācija un EĀDD ir centušies bez viņas piekrišanas un pat bez prasītājas iepriekšējas informēšanas iegūt attiecībā uz viņu "movement certificate". Prasītāja šajā ziņā atsaucas uz tiesību uz privāto dzīvi neievērošanu.

66 Prasītāja apgalvo, ka tai ir nodarīts gan materiāls, gan morāls kaitējums šīs apgalvotās delegācijas un EĀDD prettiesiskās rīcības dēļ.

67 Pirmais materiālais kaitējums, uz kuru atsaucas prasītāja, sastāv no administratīvajām un advokāta, kuru viņa nolīga dažādu, tostarp administratīvu, uzdevumu veikšanai, izmaksām, kādas tai radās Beļģijā un Ēģiptē un kuru kopējā summa ir EUR 5200. Prasītāja būtībā apgalvo, ka, ņemot vērā viņas neiespējamību atgriezties dzīvot un strādāt Ēģiptē delegācijas un EĀDD apgalvotās prettiesiskās rīcības dēļ, viņai katru gadu Beļģijā bija jāsaskaras ar "garu administratīvo maratonu" iestādēs, lai iegūtu darba un uzturēšanās atļauju, kā arī, visbeidzot, Beļģijas pilsonību.

68 Prasītājas apgalvoto otro kaitējumu veido mājokļa izmaksas, kādas viņai radās Beļģijā kopš 2004. gada 1. janvāra. Viņa prasa atmaksāt īres maksu, ko tā pārskaitīja par divu dzīvokļu īri, kurus viņa secīgi izīrēja laikposmā starp minēto datumu un 2008. gada 31. janvāri, izdevumus saistībā ar mēbeļu iegādi otrajam no šiem dzīvokļiem, kā arī procentus, kas pienākas saskaņā ar aizņēmumu, par kuru noslēgts līgums attiecībā uz dzīvokļa iegādi Beļģijā 2007. gada jūlijā, kurā prasītāja ievācās 2008. gada 1. februārī.

69 Prasītājas apgalvotais trešais materiālais kaitējums attiecas uz iespējas atgriezties Ēģiptē, sākot no 2004. gada 1. janvāra, un tur attīstīt profesionālo karjeru, kas ir prestižāka, dinamiskāka, finanšu ziņā interesantāka un piedāvā labākas perspektīvas nekā viņas karjera Beļģijā, pazaudēšanu.

70 Prasītājas apgalvoto ceturto materiālo kaitējumu veido izdienas pensijas, uz kādu viņa varētu pretendēt Beļģijā, samazināta summa. Viņa apgalvo, ka delegācijas un EĀDD apgalvotās prettiesiskās rīcības dēļ viņa nevarēja nostrādāt prasīto minimālo gadu skaitu, lai saņemtu izdienas pensiju Ēģiptē, un ka iemaksu, kuras viņa varēja uzkrāt Beļģijā, periodi ir pārāk īsi, lai viņai varētu pārskaitīt pilnu izdienas pensiju.

71 Prasītājas apgalvo piekto materiālo kaitējumu veido ceļa izdevumi, kas radušies, lai atgrieztos Ēģiptē ar mērķi satikt potenciālos darba devējus darba meklēšanas ietvaros, kā arī ģimeni un draugus. Viņa ir novērtējusi šos izdevumus EUR 8000 apmērā, pamatojoties uz diviem braucieniem gadā un vidējo cenu EUR 400 apmērā par avio biļeti turp un atpakaļ.

72 Runājot par apgalvoto morālo kaitējumu, pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka delegācijas un EĀDD apgalvotā prettiesiskā rīcība radīja prasītājai stresa un nemiera stāvokli, kas viņai izraisīja gremošanas traucējumus, ādas reakcijas un dziļu depresiju. Otrkārt, prasītāja norāda uz faktu, ka viņa pārdzīvo nošķirtību no savas ģimenes un draugiem.

73 Prasītāja apgalvo, ka dažādais materiālais un morālais kaitējums, kas minēts iepriekš 67.–72. punktā, ir tiešas sekas tam, ka delegācija un EĀDD nenosūtīja veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda un pēc tam nenoregulēja prasītājas situāciju šajā ziņā. Runājot par apgalvoto prettiesisko rīcību, kāda izriet no delegācijas mēģinājumiem bez prasītājas iepriekšējas piekrišanas iegūt "movement certificate" attiecībā uz prasītāju, pēdējā minētā norādīja, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, ka šī rīcība viņai radīja "sevišķu stresu un spriedzi, palielinot morālo kaitējumu [..], kāds tika nodarīts kopš 2004. gada".

74 Neskarot jautājumu par to, vai delegācijai un EĀDD pārmestā rīcība var izraisīt Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos un vai nosacījums par to, ka ir jāpastāv tiešai cēloņsakarībai, visos gadījumos ir izpildīts, ir jānosaka precīzs brīdis, kādā apgalvotās kaitīgās sekas faktiski ietekmēja prasītāju. Lai to izdarītu, ir secīgi jāpārbauda dažādi materiālie un morālie kaitējumi, ko prasītāja prasa atlīdzināt.

75 Vispirms jānorāda, ka lietas dalībnieki ir vienisprātis par to, ka delegācijai bija pienākums saskaņā ar piemērojamajām Ēģiptes tiesībām aizpildīt un nosūtīt veidlapu "estemara 6" attiecībā uz prasītāju, sākot no 2001. gada oktobra, bet ka delegācija to neizdarīja. No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja, kas tobrīd atradās Beļģijā, tomēr uzzināja par šādu bezdarbību tikai 2005. gada 13. septembrī, un tas notika tīri nejauši (skat. iepriekš 9. punktu). Protams, ar 3. februāra e-pastu (skat. iepriekš 5. punktu) un 2005. gada 11. augusta e-pastu (skat. iepriekš 8. punktu) prasītāja jau bija prasījusi

delegācijai nosūtīt uz Beļģiju šīs veidlapas viņai paredzēto eksemplāru. Tomēr šajos datumos viņa pamatoti ticēja, ka šis eksemplārs bija viņas personālajā lietā, kas atradās pie delegācijas; viņa neņēma vērā to, ka patiesībā delegācija pat nebija aizpildījusi šo veidlapu. Tāpēc ir jāuzskata, piemērojot iepriekš 57. punktā minēto judikatūru, ka noilguma termiņš katrā ziņā nevar sākties pirms 2005. gada 13. septembra un noteikti ne no 2001. gada oktobra.

76 Jākonstatē, ka prasītājas apgalvotā materiālā un morālā kaitējuma pamatā ir viens un tas pats apstāklis, proti, fakts, ka, ņemot vērā to, ka delegācija nenosūtīja veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda, prasītāja nevarēja atrast jaunu darbu Ēģiptē un līdz ar to arī pārcelties uz šo valsti.

77 Saskaņā ar prasītājas apgalvoto, no minētā izriet:

— viņai bija jāatjauno darba atļauja un uzturēšanās atļauja Beļģijā pirms Beļģijas pilsonības iegūšanas un jāizmanto Beļģijas advokāta un Ēģiptes advokāta pakalpojumi (pirmais apgalvotais materiālais kaitējums);

— viņai bija jāturpina segt mājokļa izdevumus Beļģijā (apgalvotais otrais materiālais kaitējums);

— viņa nevarēja attīstīt profesionālo karjeru Ēģiptē (apgalvotais trešais materiālais kaitējums);

— viņa nevarēja iegūt tiesības uz pensiju Ēģiptē, ne arī saņemt pilnu pensiju Beļģijā (apgalvotais ceturtais materiālais kaitējums);

— viņai bija jāsedz ceļa izdevumi divas reizes gadā, tostarp, lai apciemotu ģimeni un draugus Ēģiptē (apgalvotais piektais materiālais kaitējums);

— viņa atradās stresa un nemiera stāvoklī un pārdzīvoja nošķirtību no draugiem un ģimenes.

78 Vairākos savu rakstveida apsvērumu punktos prasītāja norāda, ka apgalvotajiem kaitējumiem ir nepārtraukts raksturs kopš 2001. gada oktobra, jo delegācija nav nosūtījusi veidlapu "estemara 6" uz tās vārda, sākot jau no šī datuma. Tomēr saskaņā ar vēlāk sniegto detalizētāko aprakstu minētajiem kaitējumiem viņai tie faktiski tika nodarīti 2004. gada 1. janvārī.

79 Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka lietas materiāli liecina par to, ka tikai 2005. gada sākumā prasītāja sāka iet uz darba intervijām, lai atrastu darbu Ēģiptē, un pirmo reizi pazaudēja iespēju iegūt darbu šajā valstī veidlapas "estemara 6" uz viņas vārda neesamības tās sociālā nodrošinājuma lietā dēļ (skat. iepriekš 5. un 8. punktu). Tāpēc prasītāja katrā ziņā nevarēja prasīt atlīdzību, sākot no 2004. gada 1. janvāra.

80 Turpinājumā, šajā stadijā neskarot prasītājas apgalvoto kaitējumu atlīdzināmo raksturu, ir jākonstatē, ka tikai dažiem no tiem var būt nepārtraukts raksturs.

81 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no judikatūras izriet, ka par zaudējumiem, kuriem ir nepārtraukts raksturs, tiek uzskatīti tādi zaudējumi, kas tiek atkārtoti radīti secīgos laikposmos un proporcionāli palielinās salīdzinājumā ar aizritējušo laiku (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2009. gada 4. septembris, *Inalca* un *Cremonini*/Komisija, T-174/06, EU:T:2009:306, 57. punkts).

82 Šajā definīcijā neietilpst materiālais kaitējums, ko veido administratīvi izdevumi un advokāta izdevumi, kas radušies prasītājai Beļģijā, lai atjaunotu savu uzturēšanās atļauju un darba atļauju, kā arī lai iegūtu Beļģijas pilsonību. Šiem zaudējumiem, pat ja tie atkārtojās vairākas reizes laikposmā starp 2005. gadu un 2008. gada augustu, ir tūlītējs raksturs, ciktāl tie faktiski radās brīdī, kad tika uzsākta ikviena attiecīgā administratīvā procedūra, un ciktāl to summa nepalielinājās proporcionāli aizritējušajam laikam.

83 Tādējādi apgalvotā materiālā kaitējuma pirmā daļa ir materializējusies attiecībā uz prasītāju pēdējo reizi 2008. gada augustā, proti, vairāk nekā piecus gadus pirms tās 2013. gada 30. oktobra iepriekšējās prasības par zaudējumu atlīdzību. Tāpēc jāsecina, ka šai prasībai ir iestājies noilgums attiecībā uz minēto daļu.

84 Runājot par advokāta izdevumiem, kādi prasītājai radās Ēģiptē un kas arī ietilpst apgalvotajā pirmajā kaitējumā un pēc tā rakstura ir tūlītēji, pietiek konstatēt, ka prasītāja nav precizējusi datumu, kādā tie konkretizējās. Turklāt prasītāja nav iesniegusi nevienu pierādījumu attiecībā uz šī kaitējuma realitāti un apjomu.

85 No minētā izriet, ka prasība atlīdzināt apgalvoto pirmo materiālo kaitējumu ir jānoraida pilnībā.

86 Tāpat nevar raksturot kā nepārtrauktu kaitējumu, kuru veido ceļa izdevumi, kādi esot radušies prasītājai, lai atgrieztos Ēģiptē. Būtībā šādi izdevumi faktiski rodas katra attiecīgā ceļojuma brīdī un nepalielinās proporcionāli aizritējušajam laikam.

87 Šajā gadījumā prasītājai nav jānorāda datums, kad ceļa izdevumi ir materializējušies attiecībā uz viņu. Turklāt varētu pieņemt, ka tie attiecas uz 2004.–2013. gadu, kas varētu likt secināt, ka šai prasībai ir iestājies noilgums, ciktāl runa ir par izdevumiem, kas radušies līdz 2009. gadam. Turklāt prasītāja katrā ziņā nav iesniegusi nekādu pierādījumu apgalvoto ceļa izdevumu patiesumam un apjomam.

88 Tāpēc prasība atlīdzināt apgalvoto piekto materiālo kaitējumu ir jānoraida pilnībā.

89 Turpretim trim pārējiem apgalvotajiem kaitējumiem var būt nepārtraukts raksturs.

90 Šajā ziņā jānorāda, ka no juridiskā viedokļa ir pietiekami skaidrs, ka prasītāja vēlējās atgriezties dzīvot un strādāt Ēģiptē kopš 2005. gada sākuma, bet ka tai nekad nebija iespējams atrast darbu šajā valstī, jo delegācija joprojām nebija izsniegusi veidlapu "estemara 6" uz tās vārda, un ka tādēļ viņa bija spiesta palikt dzīvot un strādāt Beļģijā. Attiecībā uz šo pēdējo punktu uzreiz ir jāuzsver, ka pretēji tam, ko dažādās savu rakstveida apsvērumu daļās apgalvo EĀDD, prasītājas lēmums palikt Beļģijā, sākot no 2005. gada, nav viņas personīga un brīva izvēle, bet ir pamatots, viņas vārdiem runājot, ar "viņas administratīvās situācijas bloķēšanu Ēģiptē". Fakts, ka dažus gadus vēlāk viņa nolēma galīgi iekārtoties uz dzīvi Beļģijā un iegūt Beļģijas pilsonību, ir galvenokārt izskaidrojams ar tās samierināšanos ar delegācijas atbildes reakcijas neesamību uz viņas vairākkārtējiem lūgumiem izsniegt veidlapu "estemara 6" uz tās vārda un ar viņas vēlmi pēc iespējas samazināt kaitējumu, kāds, pēc viņas domām, tai tiek nodarīts.

91 Tādējādi mājokļa izmaksas, kas no 2005. gada sākuma Beļģijā radās prasītājai, kura, ja viņa varētu atgriezties dzīvot un strādāt Ēģiptē no šī datuma, varētu dzīvot viņas iegādātajā dzīvoklī Kairā (skatīt iepriekš 4. punktu), katrā ziņā var uzskatīt par izmaksām ar nepārtrauktu raksturu.

92 Arī prasītājas pazaudētās iespējas attīstīt Ēģiptē interesantāku un ienesīgāku profesionālo karjeru nekā Beļģijā esošo un apgalvoto seku pensiju tiesību ziņā minētās iespējas pazaudēšanas dēļ gadījumā runa ir par kaitējumu, kas, ja tā izrādīsies taisnība, ir nepārtraukts un progresīvs, jo ir saistīts ar prasītājas neiespējamību atgriezties strādāt Ēģiptē, sākot no 2005. gada.

93 Visbeidzot attiecībā uz morālo kaitējumu, uz ko atsaucas prasītāja, pieņemot, ka tas ir pietiekami pierādīts, ir jāuzskata, ka pēc būtības tas netiek nodarīts uzreiz, bet tiek atkārtots katru dienu visa perioda, kurā viņai nav iespējas atgriezties strādāt un dzīvot Ēģiptē, laikā.

94 EĀDD nevar apgalvot, ka prasītājas argumenti, kas attiecas uz apgalvoto kaitējumu nepārtraukto raksturu, ir balstīti uz viņas "subjektīvo uztveri", saskaņā ar kuru visi notikumi, kas saistīti ar viņas profesionālo un personisko dzīvi un kas ir notikuši pēc 2001. gada, ir delegācijas sākotnējās bezdarbības, neizsniedzot veidlapu "estemara 6", sekas. Patiesībā minētā argumentācija ir balstīta nevis

tikai uz prasītājas subjektīvu novērtējumu, bet uz vairākiem objektīviem un konkrētiem faktiem lietas materiālos, no kuriem tostarp izriet, ka prasītāja bija cieši apņēmusies, sākot no 2005. gada, atgriezties dzīvot un strādāt savā dzimtajā valstī, kur viņai ir dzīvoklis un kur dzīvo viņas ģimene un draugi, un ka viņa pazaudēja reālas darba iespējas Ēģiptē 2005., 2006. un 2007. gadā veidlapas "estemara 6" uz viņas vārda neesamības viņas sociālā nodrošinājuma lietā dēļ. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka, lai gan bija atkārtoti prasītājas lūgumi, sākot no 2005. gada februāra, noregulēt situāciju, delegācija tikai piecus gadus vēlāk un galvenokārt savās interesēs (skat. iepriekš 119. punktu) veica pirmo soli šajā lietā, mēģinot iegūt "movement certificate" attiecībā uz prasītāju un ka prasītāja šīs sarežģītās situācijas dēļ atradās stresa un trauksmes stāvoklī, kas viņai radīja gan fiziskas, gan morālas problēmas, no kurām dažas turpinājās vēl šīs prasības celšanas dienā.

95 Turklāt EĀDD neņem vērā konkrētu prasītās izvirzītu iebildumu. Viņa nepārmet delegācijai ne veidlapas "estemara 6" uz viņas vārda neizsniegšanu 2001. gada oktobrī, ne arī to, ka delegācija apzināti nav vēlāk atrisinājusi viņas situāciju, lai gan bija vairākkārtēji viņas lūgumi, izteikti kopš 2005. gada februāra. Viņa uzskata, ka, ņemot vērā šīs apgalvotās prettiesiskās rīcības turpināšanos, arī apgalvotās kaitīgās sekas regulāri turpinājās un palielinājās.

96 Attiecībā uz sekām, kādas ir jāizdara no konstatējuma, ka otrais, trešais un ceturtais apgalvotais materiālais kaitējums, kā arī iespējamais morālais kaitējums ir nepārtraukta rakstura, ir jāatzīmē, ka prasītājas galvenais arguments par to, ka attiecībā uz viņu šajā gadījumā nevar noteikt nekādu noilguma termiņu, jo delegācijas un EĀDD iespējamā prettiesiskā rīcība, kā arī kaitīgās sekas, kas saglabājas līdz pat šai dienai, nav savienojamas ar iepriekš 58. punktā minēto judikatūru. Turklāt, atbildot uz rakstveida jautājumu, ko viņai uzdeva Vispārējā tiesa, kā arī atbildot uz šo jautājumu tiesas sēdē, prasītāja skaidri atzina, ka viņas galvenais arguments bija balstīts uz kļūdainu interpretāciju minētajā judikatūrā, un norādīja, ka atsakās no šī argumenta, saglabājot vien pakārtoti izvirzīto argumentu.

97 Saskaņā ar minēto argumentu un ņemot vērā, ka prasītāja 2013. gada 30. oktobrī nosūtīja EĀDD iepriekšēju prasību par atlīdzību, ir jāuzskata, ka šī prasība ir pieņemama, ciktāl tās mērķis ir panākt atlīdzību par otro, trešo un ceturto iespējamo materiālo kaitējumu un iespējamo morālo kaitējumu un ciktāl šie kaitējumi bija radušies pēc 2008. gada 30. oktobra. Pārējā daļā prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par lietas būtību

Par apgalvotajām prettiesiskajām rīcībām

98 Pirmkārt, prasītāja būtībā pārmet EĀDD un delegācijai veidlapas "estemara 6" neizsniegšanu uz viņas vārda septiņas dienas pēc delegācijas demisijas 2001. gada oktobrī un atturēšanos atrisināt prasītājas situāciju attiecībā uz Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādi arī vēlāk, lai gan bija prasītājas vairākkārtēji lūgumi šajā ziņā. Otrkārt, prasītāja pārmet EĀDD un delegācijai mēģinājumu bez viņas piekrišanas un pat bez iepriekšējas informēšanas iegūt attiecībā uz viņu "movement certificate".

– Par veidlapas "estemara 6" neizsniegšanu uz prasītājas vārda un viņas situācijas vēlāku nenoregulēšanu

99 Attiecībā uz pirmo iespējamo prettiesisko rīcību prasītāja apgalvo, ka ir pārkāpts, pirmkārt, labas pārvaldības princips, otrkārt, saprātīga termiņa princips un, treškārt, piemērojamās Ēģiptes tiesības.

100 Pirmkārt, attiecībā uz apgalvoto labas pārvaldības principa pārkāpumu prasītāja apgalvo, ka nevienā brīdī delegācija un EĀDD neizskatīja viņas situāciju objektīvi un taisnīgi, pārkāpjot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantu. Viņa norāda, ka vairākus gadus nav saņēmusi no delegācijas nevienu konkrētu atbildi uz viņas daudzajiem lūgumiem, delegācijai tādējādi apzināti un nepamatoti ignorējot viņas lietu. Prasītāja arī apgalvo, ka EĀDD nav rūpīgi izpildījis ombuda 2013. gada 8. marta lēmumu.

101 EĀDD apstrīd to, ka ir palicis pilnīgi neaktīvs un ka ir pierādīts tā cieņas un taisnīguma trūkums attiecībā uz prasītāju, apgalvojot, ka tas vairākkārt ir atbildējis uz prasītājas lūgumiem un ir veicis pasākumus, lai atrisinātu attiecīgo problēmu. EĀDD apstrīd arī to, ka nav veicis nekādas darbības pēc ombuda 2013. gada 8. marta lēmuma, šajā ziņā tostarp norādot, ka tas ir vairākas reizes lūdzis prasītājai tam nosūtīt "movement certificate", ko prasītāja atteicās darīt.

102 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka delegācija un EĀDD ir pārkāpusi saprātīga termiņa principu, jo tie līdz pat šim brīdim vēl nav noregulējuši prasītājas situāciju saistībā ar sociālo nodrošinājumu Ēģiptē, lai gan prasītāja kopš 2005. gada sākuma kā vienu no pirmajām lietām lūdza, cik ātri vien iespējams, nosūtīt veidlapu "estemara 6", pēc tam to lūdzot vairākas reizes pa telefonu, pastu un elektronisko pastu, 2010. gadā sazinājās ar Ārējo sakaru ģenerāldirektorātu un ombuds pieņēma lēmumu, konstatējot EĀDD prettiesisko rīcību un no tās izrietošos kaitējumus.

103 EĀDD apgalvo, ka prasītāja ir sazinājusies ar delegāciju pirmo reizi 2005. gada februārī un ka tikai, sākot no 2007. gada, sarakste starp tiem kļuva biežāka. EĀDD apgalvo, ka gadījumā, ja prasītājas situācija vēl joprojām nav noregulēta, tad tas ir tāpēc, ka viņa kopš 2010. gada atsakās EĀDD nosūtīt "movement certificate". Tādējādi situācijas, kas ir šīs prasības pamatā, ilgums vismaz daļēji ir attiecināms arī uz prasītāju. Jo īpaši, kā tas izriet no ombuda 2013. gada 8. marta lēmuma, tikai tie kaitējumi, kas radušies pēc 2010. gada maija, būtu attiecināmi uz prasītāju, kura atteicās sadarboties ar delegāciju.

104 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka delegācija ir pārkāpusi piemērojamās Ēģiptes tiesības, nenosūtot veidlapu "estemara 6" septiņu dienu laikā pēc līguma ar prasītāju izbeigšanas. Viņa apgalvo, ka tikai delegācija spēj novērst šo pārkāpumu. Taču delegācija kopš 2005. gada atteicās noregulēt prasītājas situāciju vienīgi finansiālu apsvērumu dēļ, un šāda noregulēšana nevar būt ar atpakaļejošu spēku, bet tikai no minētās veidlapas iesniegšanas dienas, kas ietver sociālā nodrošinājuma iemaksu veikšanu līdz šim minētajam datumam.

105 EĀDD atzīst, ka nav izsniedzis veidlapu "estemara 6" vajadzīgajā laikā, bet atkārto, ka tad, kad tas mēģināja atrisināt šo problēmu, nevarēja panākt sadarbību no prasītājas puses, kura atteicās pieprasīt "movement certificate". EĀDD uzskata, ka nebūtu nepareizi slēgt prasītājas sociālā nodrošinājuma lietu, it kā viņa tajā strādātu vēl līdz šai dienai. EĀDD piebilst, ka delegācija visbeidzot izmantoja advokāta pakalpojumus, kurš nosūtīja minēto veidlapu uz prasītājas pēdējo adresi Ēģiptē un vēstuli – Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei, kura savukārt tā arī nekad neatbildēja.

106 Pirmkārt, ir jāizvērtē apgalvotais piemērojamo Ēģiptes tiesību pārkāpums.

107 Šajā ziņā jāatzīmē, ka starp lietas dalībniekiem nav strīda, ka saskaņā ar minētajām tiesībām delegācijai septiņu dienu laikā pēc darba līguma ar prasītāju izbeigšanas ir jāsagatavo veidlapa "estemara 6" uz viņas vārda un tā jānosūta Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei, bet ka delegācija to neizdarīja. Kā tiesas sēdē norādīja EĀDD, šķiet, ka prasītājas situācija joprojām nav noregulēta vēl pat līdz šai dienai (skat. iepriekš 41. punktu).

108 Tomēr jākonstatē, kā turklāt prasītāja atzina tiesas sēdē, ka šāda trešās valsts tiesiskā regulējuma neievērošana pati par sevi nevar tikt uzskatīta par tādu Savienības tiesību pārkāpumu, kas var izraisīt Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos. Tāpēc tika atzīts, ka Savienības iestāžu bezdarbība var izraisīt Savienības atbildības iestāšanos tikai tad, ja šīs iestādes ir pārkāpušas juridisku pienākumu

rīkoties, kāds izriet no Savienības tiesību normām (spriedumi *KYDEP*/Padome un Komisija, minēts 50. punktā, EU:C:1994:329, 58. punkts, un 2008. gada 13. novembris, *SPM*/Padome un Komisija, T-128/05, EU:T:2008:494, 128. punkts).

109 Turpretim, ja trešās valsts tiesiskā regulējuma vienlaicīga neievērošana ir arī Savienības tiesību normas pārkāpums, tostarp Savienības vispārējā tiesību principa pārkāpums, tad var iestāties Savienības ārpuslīgumiskā atbildība. Tādējādi šajā gadījumā piemērojamo Ēģiptes tiesību pārkāpums, ko ir atzinusi EĀDD, ir jāvērtē nevis autonomi, bet pamatu, kuri ir balstīti uz, pirmkārt, labas pārvaldības un, otrkārt, saprātīga termiņa principu pārkāpumiem, kontekstā.

110 Otrkārt, ir jāizskata kopā pamati, kas ir balstīti uz, pirmkārt, labas pārvaldības un, otrkārt, saprātīga termiņa principu pārkāpumu.

111 Šajā ziņā jāatgādina, ka Pamattiesību hartas 41. panta ar nosaukumu "Tiesības uz labu pārvaldību" 1. punktā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās. Minētās hartas 41. panta 3. punktā ir atgādināts LESD 340. panta otrajā daļā ietvertais princips, saskaņā ar kuru ikvienai personai ir tiesības panākt, lai Savienība atlīdzinātu zaudējumus, kurus ir radījušas tās iestādes vai darbinieki savu dienesta pienākumu izpildē, saskaņā ar dalībvalstu tiesību sistēmām kopīgiem vispārējiem tiesību principiem.

112 Tas izriet arī no paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu, kuros ir precizēts, ka 41. pants ir balstīts uz Savienības kā to tiesību kopienas pastāvēšanu, kuru iezīmes ir attīstītas judikatūrā, kas it īpaši ir veltīta labai pārvaldībai kā vispārējam tiesību principam.

113 Labas pārvaldības princips, kad tas ir kā īpašu tiesību izpausme, piemēram, kā tiesību uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu lietas izskatīšanu Pamattiesību hartas 41. panta izpratnē, ir jāuzskata par Savienības tiesību normu, kas piešķir tiesības privātpersonām (skat. attiecībā uz rūpības pienākumu, kas ir saistīts ar labas pārvaldības principu un uzliek pienākumu kompetentajai iestādei rūpīgi un objektīvi izvērtēt visus atbilstošos elementus konkrētajā lietā, spriedumu, 2008. gada 16. decembris *Masdar (UK)*/Komisija, C-47/07 P, Krājums, EU:C:2008:726, 91. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā ziņā skat. arī spriedumus, 2006. gada 4. oktobris, *Tillack*/Komisija, T-193/04, Krājums, EU:T:2006:292, 127. punkts, un *SPM*/Padome un Komisija, minēts 108. punktā, EU:T:2008:494, 127. punkts).

114 Turklāt jāuzskata, ka Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām nav rīcības brīvības attiecībā uz konkrētā gadījumā labas pārvaldības principa ievērošanu, par kādu ir runa šajā gadījumā. Tāpēc fakta, ka delegācija un EĀDD ir pārkāpuši šo principu, vienkāršs konstatējums nav pietiekams, lai varētu runāt par pietiekami būtisku pārkāpumu iepriekš 51. punktā minētās judikatūras izpratnē.

115 Tomēr jākonstatē, ka tiesas sēdē EĀDD atzina, ka šajā lietā ir noticis labas pārvaldības principa pārkāpums Pamattiesību hartas 41. panta izpratnē un jo īpaši saprātīgu termiņa principa pārkāpums.

116 Lietas materiāli un notikumu secība, kāda ir aprakstīta iepriekš 1.–41. punktā, katrā ziņā pierāda šāda pārkāpuma esamību. Būtībā parādot pilnīgu necieņu pret prasītāju, kura tomēr bija delegācijas darbiniece vairāk nekā desmit gadus, delegācija, ko vēlāk aizstāja EĀDD, papildus tam, ka tā nesagatavoja un neiesniedza Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādei veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda 2001. gada oktobrī, pirmo reizi veica konkrētus pasākumus, atbildot uz 2005. gada 3. februāra lūgumu (skat. iepriekš 5. punktu), kurš vēlāk tika vairākkārtīgi atkārtots (skat. iepriekš 8., 11., 13., 15., 17., 19. un 20. punktu), tikai 2010. gada 18. martā. Pēc tam delegācija centās iegūt "movement certificate" uz prasītājas vārda (skat. iepriekš 22. punktu). Līdz šim pēdējam minētajam datumam delegācija saglabāja pasivitāti un klusēja attiecībā uz prasītājas lūgumiem vai sniedza tikai izvairīgas atbildes, sakot, ka tai ir nepieciešams vairāk laika, lai atrastu risinājumu. Iztaujāta par šo jautājumu tiesas sēdē, EĀDD nevarēja sniegt pat vismazāko paskaidrojumu attiecībā uz to, kāpēc delegācija nereaģēja uz prasītājas pilnībā likumīgajiem lūgumiem.

117 EĀDD nevar pamatot prasītājas situācijas vēlāku nenoregulēšanu ar faktu, ka prasītāja atteicās lūgt un pēc tam nosūtīt EĀDD "movement certificate", ko prasītājai vairākas reizes, sākot no 2010. gada vidus, prasīja arī delegācija.

118 Kā prasītāja ir norādījusi rakstveida apsvērumos un tiesas sēdē, nav nekādu pierādījumu tam, ka "movement certificate", kas apliecina, ka viņa pameta Ēģiptes teritoriju 2001. gada oktobrī, iesniegšana bija nepieciešama, lai noregulētu viņas situāciju sociālā nodrošinājuma jomā. Tāpēc, ņemot vērā prasītājas personiskā rakstura apsvērumus, kā arī EĀDD atteikumu nopietni apsvērt iespēju piešķirt viņai atlīdzību, ir saprotams, ka prasītāja nav parādījusi skaidru vēlmi pieprasīt šādu sertifikātu. Šajā ziņā jāatzīmē, ka "movement certificate" nav nekaitīgs dokuments, pat ja nav konstatēts, ka tas tiek izmantots tikai un pat ne galvenokārt saistībā ar kriminālprocesu.

119 Patiesībā, kā noskaidrojās tiesas sēdē, kaut arī delegācija un EĀDD vēlējās iegūt minēto "movement certificate", tas galvenokārt bija to pašu interesēs, lai varētu slēgt prasītājas sociālā nodrošinājuma lietu ar atpakaļejošu spēku, sākot no 2001. gada oktobra. Lietas dalībnieki ir vienisprātis, ka delegācija jebkurā laikā varēja sagatavot veidlapu "estemara 6" ar tās faktisko iesniegšanas Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādē datumu, bet šajā gadījumā tai būtu jāmaksā nokavētās sociālā nodrošinājuma iemaksas līdz minētajam datumam. Jāatgādina, ka šajā ziņā minētā iestāde noraidīja veidlapu "estemara 6", ko delegācija beidzot piekrita nosūtīt prasītājai 2011. gada oktobrī, jo tā bija ar atpakaļejošu datumu, proti, datēta ar 2001. gada oktobri (skat. iepriekš 34. punktu).

120 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, neizsniedzot veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda Ēģiptes tiesībās noteiktajā termiņā un vēlāk nenoregulējot prasītājas situāciju, delegācija un EĀDD ir vainojamas prettiesiskā rīcībā, kas var radīt Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos.

– Par delegācijas mēģinājumu iegūt "movement certificate"

121 Prasītāja apgalvo, ka delegācija esot pārkāpusi viņas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, kad 2010. gadā delegācija, neinformējot prasītāju un turklāt bez viņa piekrišanas, sazinājās ar Ēģiptes iestādēm, kas ir atbildīgas par imigrāciju un pasēm, lai iegūtu "movement certificate".

122 EĀDD noliedz, ka būtu pārkāpusi prasītājas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Tā tostarp apgalvo, ka delegācija, pamatojoties uz informāciju, ko tā saņēma no Ēģiptes sociālā nodrošinājuma iestādes, centās pati iegūt "movement certificate" tikai un vienīgi labā ticībā un ar mērķi noregulēt prasītājas situāciju.

123 Šajā ziņā pietiek norādīt, ka prasītāja nekādā veidā nav pierādījusi, kāpēc delegācijas mēģinājumi attiecībā uz viņu iegūtu "movement certificate", kas apliecina vienīgi viņas izbraukšanu no Ēģiptes teritorijas 2001. gada oktobrī, var aizskart viņas privāto dzīvi. Kā norādīja EĀDD, prasītājai šajā ziņā tam neiebilstot, tā nosūtīja delegācijai informāciju, ar kuras palīdzību delegācija tādējādi vēlējās iegūt oficiālu apstiprinājumu vienīgi administratīviem mērķiem, līdz ko prasītāja bija iesniegusi atlūgumu, un tāpēc šai informācijai nebija privāts raksturs.

124 Līdz ar to nevar uzskatīt, ka delegācijas mēģinājumi iegūt "movement certificate" attiecībā uz prasītāju ir prettiesiska rīcība, kas var izraisīt Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos.

Par apgalvotajiem kaitējumiem un cēloņsakarību

125 No iepriekš minētā 106.–120. punkta izriet, ka delegācija un līdz ar to arī EĀDD izdarīja pārkāpumu, kas var izraisīt Savienības atbildības iestāšanos, ar to, ka tie, pārkāpjot labas pārvaldības un saprātīga termiņa principus, nenosūtīja veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda piemērojamajās Ēģiptes tiesībās prasītajā termiņā un vēlāk nenoregulēja prasītājas situāciju šajā ziņā. Turklāt no iepriekš minētā

89.–97. punkta izriet, ka prasība ir pieņemama, ciktāl tajā tiek prasīts atlīdzināt apgalvoto otro, trešo un ceturto materiālo kaitējumu, kā arī apgalvoto morālo kaitējumu, jo šie dažādie kaitējumi tika nodarīti pēc 2008. gada 30. oktobra.

126 Tāpēc ir jāizvērtē, vai šie kaitējumi ir reāli un noteikti, un vajadzības gadījumā, vai pastāv tieša cēloņsakarība starp konstatēto pretlikumību un minētajiem kaitējumiem.

– Par apgalvoto otro materiālo kaitējumu

127 Vispirms prasītāja lūdz atlīdzināt uzturēšanās izdevumus, kas radušies Beļģijā kopš 2004. gada un kas novērtēti kopumā EUR 133 493,88 apmērā. Viņa apgalvo, ka, ja delegācija būtu izsniegusi veidlapu "estemara 6", tad viņa varētu atgriezties dzīvot un strādāt Ēģiptē, sākot no 2003. gada beigām, un bez maksas dzīvot savā ģimenē līdz ievākšanās brīdim 2004. gadā dzīvoklī, kuru viņa nopirka Kairā. Tā kā viņai bija jāpaliek dzīvot Beļģijā delegācijas un EĀDD prettiesiskās rīcības dēļ, viņa prasa atmaksāt īres maksas, kas samaksātas par divu dzīvokļu īri, kuros viņa secīgi dzīvoja no 2004. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. janvārim, proti, summu EUR 40 950 apmērā, precizējot, ka 2007. gada jūlijā viņa nopirka dzīvokli, kurā viņa varēja ievākties 2008. gada 1. februārī. Viņa prasa arī samaksāt summu EUR 4438 apmērā par mēbeļu iegādi otrajam dzīvoklim, kas tiek īrēts Briselē (Beļģija). Visbeidzot viņa uzskata, ka šīs summas ir jāpalielina par procentiem, kas jāmaksā, sākot no 2007. gada 1. jūlija, saskaņā ar aizdevuma līgumu, ko viņa noslēdza, lai iegādātos dzīvokli Beļģijā, proti, procentiem EUR 88 105,88 apmērā.

128 Pakārtoti prasītāja prasa atlīdzināt procentus, kādi jāmaksā, sākot no 2008. gada 30. oktobra, saskaņā ar aizdevumu, kas minēts iepriekš 127. punktā, un kuru summa ir EUR 78 623,81.

129 EĀDD apstrīd, ka pastāv tieša cēloņsakarība starp attiecīgo prettiesisko rīcību un šo kaitējumu, būtībā apgalvojot, ka prasītāja brīvprātīgi nolēma dzīvot Beļģijā un ka izmaksas, kuras viņa prasa atlīdzināt, līdz ar to ir tikai un vienīgi viņas dzīvesvietas izvēles normālas sekas. Turklāt ikvienu iespējamo cēloņsakarību pārtrauca pašas prasītājas rīcība, kura atteicās pieprasīt "movement certificate".

130 Vispirms jākonstatē, ka prasībai atlīdzināt apgalvoto otro materiālo kaitējumu bija iestājies noilgums, ciktāl runa ir par laikposmu pirms 2008. gada 30. oktobra, un ka Vispārējā tiesa var ņemt vērā tikai prasītājas pakārtoti izteiktos apgalvojumus attiecībā uz mājokļa izmaksām.

131 Turpinājumā jāuzskata, ka nepastāv pietiekami tieša cēloņsakarība starp attiecīgo prettiesisko rīcību un kaitējumu, ko veido procenti, kas prasītājai bija jāmaksā saskaņā ar aizdevuma līgumu par dzīvokļa iegādi Briselē.

132 Šajā ziņā jāatgādina, ka no judikatūras izriet, ka gadījumos, kad apgalvotā rīcība, kura, iespējams, ir izraisījusi kaitējumu, ir bezdarbība, jo īpaši ir jābūt pārliecībai, ka minēto kaitējumu faktiski izraisīja pārmestā bezdarbība, nevis rīcība, kas atšķiras no tās, kas tiek pārmesta atbildētājai iestādei (skat. rīkojumu, 2008. gada 17. decembris, *Portela*/Komisija, T-137/07, EU:T:2008:589, 80. punkts un tajā minētā judikatūra).

133 Protams, kā jau iepriekš minēts, attiecīgās prettiesiskās rīcības dēļ prasītāja nevarēja atgriezties strādāt un dzīvot Ēģiptē 2005. gada sākumā. Tomēr jākonstatē, ka tās 2007. gada jūlija lēmums nopirkt dzīvokli Briselē un saistībā ar to noslēgt līgumu par hipotekāro kredītu pavisam noteikti izriet no viņas personīgās izvēles, nevis minētās rīcības. Turklāt pastāv tikai netieša cēloņsakarība starp šo rīcību un prasītājas iegādes un aizņēmumu lēmumiem. Saistībā ar minēto var tostarp atzīmēt, ka prasības pieteikumā prasītāja norāda, ka, "lai nodrošinātu ienākumus no nekustamā īpašuma ar mērķi palielināt niecīgo vecuma pensiju nākotnē, prasītāja beidzot nolēma ņemt aizdevumu Beļģijā, lai 2007. gada jūlijā iegādātos dzīvokli".

134 No minētā izriet, ka prasība par zaudējumu atlīdzību attiecībā uz apgalvoto otro materiālo kaitējumu ir jānoraida.

– Par apgalvoto trešo materiālo kaitējumu

135 Prasītāja apgalvo, ka attiecīgās prettiesiskās rīcības dēļ viņa zaudēja iespēju atgriezties strādāt Ēģiptē no 2004. gada 1. janvāra un tur attīstīt prestižāku, dinamiskāku un ienesīgāku profesionālo karjeru nekā Beļģijā. Pirmkārt, tā novērtē šo kaitējumu 50 % apmērā no neto algas, ko viņa saņem Beļģijā kopš 2004. gada 1. janvāra līdz šīs prasības celšanas dienai, proti, šī kaitējuma kopējā summa esot EUR 131 150. Pakārtoti, ņemot vērā kopš 2008. gada 30. oktobra saņemto neto algu, viņa prasa samaksāt EUR EUR 68 800.

136 EĀDD apgalvo, ka prasītāja, atsakoties pieprasīt "movement certificate" un to iesniegt, ne tikai nav pierādījusi "saprātīgu rūpību", lai ierobežotu trešā apgalvotā kaitējuma apjomu, bet turklāt pārtrauca arī jebkādu cēloņsakarību starp attiecīgo prettiesisko rīcību un šo kaitējumu. Turklāt EĀDD apšauba to, ka prasītājas darbs Beļģijā ir mazāk prestižs un interesants nekā darbs, kāds viņai varēja būt Ēģiptē, un apgalvo, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus saviem apgalvojumiem par algām, kādas viņa būtu saņēmusi Ēģiptē. Visbeidzot EĀDD apgalvo, ka par šo kaitējumu pieprasītajai summai nav nekāda pamatojuma.

137 Prasītājas prasība atlīdzināt zaudējumus par iespējas attīstīt interesantāku un ienesīgāku profesionālo karjeru Ēģiptē zaudēšanu ir jānoraida, jo šī apgalvotā kaitējuma esamība nav pietiekami pierādīta.

138 Protams, no lietas materiāliem ir pietiekami skaidrs un starp lietas dalībniekiem nav strīda, ka tāpēc, ka delegācija neizsniedza veidlapu "estemara 6" uz prasītājas vārda un pēc tam nenoregulēja viņas situāciju, prasītāja pazaudēja darba iespējas Ēģiptē 2005. gada februārī, 2005. gada aprīlī, 2005. gada septembrī, 2006. gada janvārī un 2007. gada martā un viņai bija jāturpina strādāt un dzīvot Beļģijā.

139 Tomēr prasītājas arguments par to, ka viņas karjera Ēģiptē varēja būt daudz prestižāka un interesantāka intelektuālā un finansiālā ziņā, nekā tā ir Beļģijā, ir balstīts tikai un vienīgi uz pieņēmumiem.

140 Tādējādi, pirmkārt, lai gan prasītāja savos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka viņa varēja atrast Beļģijā tikai "sekretāres darbu mazā [bezpeļņas organizācijā], kas nodarbojas ar cinka tirdzniecību", no viņas darba līguma, kas ietverts prasības pieteikuma pielikumā A 18, un vēstules, kas pievienota tās replikas pielikumā C 3, izriet, ka 2001. gada septembrī viņa tika pieņemta darbā kā "Assistant to Market Development Coordinator and Environment and Public Affairs Manager" (Tirgus attīstības koordinatora un vides un sabiedrisko lietu pārvaldnieka asistente). Turklāt viņas darba atļaujas liecina, ka viņa ir "atbildīga par projektiem", un 2013. gada 13. februāra veidlapā, kas ietverta prasības pieteikuma pielikumā A 18, viņa ir identificēta kā "Executive and Personal Assistant" (izpildošais un personālais asistents).

141 Otrkārt, prasības pieteikumā prasītāja salīdzina savas nodarbinātības situāciju Beļģijā ar funkcijām, kādas viņa veica delegācijā, "sešdesmit personu struktūrvienībā ar diplomātisku ievirzi, kas pārstāv prestižu iestādi". Tomēr šim salīdzinājumam nav nekādas nozīmes, jo prasītāja pati 2001. gada oktobrī nolēma izbeigt minētās funkcijas un aizbraukt strādāt uz Beļģiju.

142 Treškārt, jākonstatē, ka prasītāja nav iesniegusi nekādus pierādījumus viņas apgalvojumiem par algu summām, kādas viņa būtu saņēmuši Ēģiptē. Norādot metodi, lai aprēķinātu šo apgalvoto kaitējumu, proti, piemērojot 50 % koeficientu neto algai, kādu viņa saņem Beļģijā, prasītāja ir rīkojusies pilnīgi patvaļīgi.

143 Ceturtkārt, prasītājas apgalvojums par to, ka Beļģijā viņai nav "īpaši daudzsološs un darba devēju pieprasīts profils", nav pārliecinošs. Taisnība, ka prasītājai ir tikai pamatzināšanas holandiešu valodā, bet viņa runā franču, angļu un arābu valodās un papildus tam viņai ir labas zināšanas arī spāņu un itāļu valodās. Turklāt viņas 10 gadu pieredze delegācijā, jo īpaši ņemot vērā viņas sniegto aprakstu prasības pieteikumā, ir acīmredzama priekšrocība profesionālajā ziņā.

144 No iepriekš minētā izriet, ka prasība par zaudējumu atlīdzināšanu attiecībā uz apgalvoto trešo materiālo kaitējumu ir jānoraida.

– Par apgalvoto ceturto materiālo kaitējumu

145 Ceturtais materiālais kaitējums, uz kuru atsaucas prasītāja, sastāv no samazinātās vecuma pensijas summas, uz kādu viņai ir tiesības Beļģijā. Viņa apgalvo, ka delegācijas un EĀDD prettiesiskās rīcības dēļ viņa nevarēs sasniegt minimālo gadu skaitu, kāds nepieciešams, lai iegūtu tiesības uz pensiju Ēģiptē, un ka iemaksu periodi, kādus viņa ir spējusi uzkrāt Beļģijā, būs pārāk īsi, lai iegūtu tiesības uz pilnas vecuma pensijas izmaksu. Tāpēc viņa gan primāri, gan pakārtoti prasa samaksāt summu EUR 181 440, kas atbilst "starpībai starp vecuma pensiju, kādu viņa saņems, un summu, kas maksājama pilnas karjeras gadījumā ar vienādu atalgojumu laikposmā starp viņas 65 un 83 gadiem".

146 EĀDD būtībā iebilst, ka apgalvotais ceturtais kaitējums nav ne aktuāls, ne konkrēts, ne noteikts.

147 Jākonstatē, ka apgalvotajam ceturtajam materiālajam kaitējumam ir pilnīgi neskaidrs raksturs. Faktiski prasītāja pamatoja savu prasību ar ļoti hipotētisku pieņēmumu, saskaņā ar kuru, ja viņa varētu atgriezties strādāt Ēģiptē, viņa tur būtu veikusi iemaksas pietiekami ilgus gadus, proti, vismaz 20 gadus, lai varētu saņemt vecuma pensiju, un pēc tam novērtēja minētā kaitējuma summu, pamatojoties uz tikpat hipotētisku pieņēmumu par pilnu karjeru un pilnu vecuma pensiju Beļģijā.

148 Līdz ar to prasība atlīdzināt zaudējumus attiecībā uz apgalvoto ceturto materiālo kaitējumu nevar tikt apmierināta.

– Par apalvoto morālo kaitējumu

149 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, nosūtot prasības pieteikumam pievienotus medicīniskos sertifikātus, ka delegācijas un EĀDD prettiesiskā rīcība viņai radīja stresa un nemiera stāvokli, izraisot gremošanas traucējumus un ādas iekaisuma reakcijas, kā arī dziļu depresiju. Otrkārt, viņa apgalvo, ka cieš nošķirtības no ģimenes un draugiem dēļ. Šo dubulto morālo kaitējumu *ex aequo et bono* viņa novērtē EUR 50 000 apmērā.

150 EĀDD uzskata, ka nepastāv nekāda cēloņsakarība starp prettiesisko rīcību un šo dubulto morālo kaitējumu un ka katrā ziņā jebkādu iespējamo cēloņsakarību pārtrauca pašas prasītājas rīcība.

151 Jākonstatē, ka dažādie medicīniskie sertifikāti un apliecības, kas pievienoti prasības pieteikumam, pierāda, ka laikā, kas sakrīt ar šī strīda izskatīšanas laiku, prasītājai bija gan fiziskas, gan morālas veselības problēmas un viņa cieta nošķirtības no dzimtenes, ģimenes un draugiem dēļ.

152 Turklāt no lietas materiāliem no juridiskā viedokļa pietiekami skaidri izriet, ka šīs problēmas un ciešanas izriet no delegācijas un EĀDD prettiesiskās rīcības un pilnīgi noraidošās attieksmes. Šī rīcība izraisīja prasītājai īpaši sarežģītu situāciju, kas viņai radīja pilnībā saprotamu stresu un depresiju.

153 Iemeslu dēļ, kas jau tika izklāstīti iepriekš šī sprieduma 90. punktā, nevar nopietni apgalvot, kā to dara EĀDD, ka prasītājas lēmums palikt Beļģijā, sākot no 2005. gada, ir viņas brīva personīgā izvēle. Turklāt to iemeslu dēļ, kas jau izklāstīti iepriekš 118. un 119. punktā, nevar pārmest prasītājai atteikšanos iesniegt delegācijai un EĀDD "movement certificate".

154 Dubultā morālā kaitējuma, kas nodarīts prasītājai delegācijas un EĀDD prettiesiskās rīcības dēļ, summa šī sprieduma taisīšanas brīdī ir jānovērtē, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, *ex aequo et bono* EUR 25 000 apmērā.

155 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, šī prasība ir apmierināma daļēji, ciktāl tajā tiek prasīts atlīdzināt dubultu morālo kaitējumu prasītājai minēto EUR 25 000 apmērā. Pārējā daļā prasība ir jānoraida.

Par lūgumu veikt procesa organizatoriskos pasākumus

156 Kā tas ir paskaidrots iepriekš 47. punktā, prasītāja lūdza Tiesu piespriest EĀDD procesa organizatorisko pasākumu ietvaros iesniegt dokumentus, kas apliecina delegācijas un EĀDD veiktos pasākumus, lai atrisinātu šo strīdu.

157 EĀDD, uzsverot, ka tikai Vispārējā tiesa var spriest par iespējamo nepieciešamību papildināt informāciju, kas tai ir pieejama lietās, kuras tā izskata, atbildes uz repliku pielikumā pievienoja dažādu vēstuļu, tostarp sarakstes ar Ēģiptes advokātu, kopijas, kas attiecās uz lietas faktu norisi.

158 Šajos apstākļos un ņemot vērā citus šajā lietās iesniegtos dokumentus, kas ļauj Vispārējai tiesai būt pietiekami informētai, nav nepieciešams noteikt procesa organizatoriskos pasākumus, ko lūdz prasītāja.

Par tiesāšanās izdevumiem

159 Atbilstoši Vispārējas tiesas Reglamenta 134. panta 3. punktam, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tomēr Vispārējā tiesa, ja to pamato lietas apstākļi, var nolemt, ka lietas dalībnieks papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina daļu no pretējās puses tiesāšanās izdevumiem.

160 Tā kā prasība tika daļēji apmierināta, Vispārējā tiesa, taisnīgi izvērtējot lietas apstākļus, nolemj, ka prasītāja sedz divas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina divas desmitdaļas EĀDD tiesāšanās izdevumu un ka Komisija sedz astoņas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina astoņas desmitdaļas prasītājas tiesāšanās izdevumu.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

nospriež:

1) piespriest Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) samaksāt *Randa Chart* kompensāciju EUR 25 000 apmērā;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) *R. Chart* sedz divas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina divas desmitdaļas EĀDD tiesāšanās izdevumu;

4) EĀDD sedz astoņas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina astoņas desmitdaļas *R. Chart* tiesāšanās izdevumu.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2015. gada 16. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture 1

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 5

Juridiskais pamatojums 6

Sākotnējie apsvērumi 6

Par pieņemamību 8

Par lietas būtību 12

Par apgalvotajām prettiesiskajām rīcībām 12

– Par veidlapas "estemara 6" neizsniegšanu uz prasītājas vārda un viņas situācijas vēlāku nenoregulēšanu 12

– Par delegācijas mēģinājumu iegūt "movement certificate" 15

Par apgalvotajiem kaitējumiem un cēloņsakarību 15

– Par apgalvoto otro materiālo kaitējumu 16

– Par apgalvoto trešo materiālo kaitējumu 17

– Par apgalvoto ceturto materiālo kaitējumu 18

– Par apalvoto morālo kaitējumu 18

Par lūgumu veikt procesa organizatoriskos pasākumus 19

Par tiesāšanās izdevumiem 19